

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1.1.–31.12.2016

Sisällys

Toimintakertomus	3
.....	
Tuloslaskelma	13
Tase	14
Rahoituslaskelma	16
.....	
Tilinpäätöksen liitetiedot	17
.....	
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	31
Tilinpäätösmerkintä	31
Tilintarkastuskertomus	32

Hallituksen toimintakertomus 2016

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n tarkoitusta toteuttavat toimintamuodot ovat 150-vuotisen toiminnan aikana muotoutuneet kulloisenkin yhteiskunnallisen tilanteen ja avuntarpeen mukaan. Nykyisin säätiö toteuttaa tarkoitustaan sekä vastikkeettoman toiminnan että liiketoiminnaksi määritellyn sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon ja koulutuksen tarjoamisen kautta.

Säätiökonsernin emosäätiö keskittyy yleishyödylliseen toimintaan sekä konsernin varainhoidon ja hallinnon järjestämiseen. Säätiökonsernin liiketoimintana harjoittama palvelutuotanto tapahtuu pääosin konsernin tytäryhtiöissä.

Vastuullisuus

Yhteiskuntavastuu on osa kaikkia valintoja ja toimintaa Helsingin Diakonissalaitoksen säätiössä. Sosiaalinen vastuullisuus näkyy toiminnan tarkoituksessa pitää huolta niistä, jotka eivät itse kykene huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan. Taloudellinen vastuu tarkoittaa tarkkaa taloudenpitoa ja tehokasta toimintaa kaikissa konsernin osissa, minkä ansiosta säätiö voi toteuttaa tarkoitustaan mahdollisimman hyvin.

Vastuuta ympäristöstä kannetaan olemalla tietoisia toiminnan ympäristövaikutuksista ja ottamalla kaikessa toiminnassa ympäristöarvot huomioon. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö on yhteiskunnallinen säätiökonserni ja sillä on yhteiskunnallisen yrityksen merkki.

Toiminta pääpiirteissään ja muutokset konsernirakenteessa

Säätiön tarjoamat vastikkeettomat palvelut ovat säätiön yleishyödyllistä toimintaa. Säätiö tarjoaa avoimia palveluja esimerkiksi järjestämällä diakonista toimintaa strategiassa määritellyille kohderyhmille, kuten lapsille ja perheille sekä nuorille, liikkuvalla väestölle ja maahanmuuttajille.

Säätiö tarjoaa kansalaistoiminnan vaikuttamismahdollisuuksia. Lapsi- ja perhepalvelut tarjoavat lastensuojelun avo- ja sijaishuollon erityispalveluja. Erityistukea tarvitseville nuorille tarjotaan Vamos-palvelua ja Helsingissä myös kuntouttavaa työtoimintaa.

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy tuottaa ikään-tyneille terveyttä, toimintakykyä ja elämänlaatua tukevia palveluja. Myös säätiön asumis- ja päihdepalvelut siirrettiin 1.10.2016 Helsingin Diakonissalaitoksen Hoivaan. Asumispalveluissa Hoiva tarjoaa ympärivuorokautista tuetun asumisen, tehostetun tuetun asumisen ja palveluasumisen palveluita. Päihde- ja mielenterveyspalveluissa se antaa neuvontaa ja hoitoa sekä kuntoutusta alkoholin, huumeiden ja lääkkeiden väärinkäyttäjille. Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy hankki VTKL-Palvelut Oy:n osakekannan 21.11.2016. Kauppa kasvatti kotihoitopalveluiden osuutta Hoivan toiminnasta.

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n 100 % omistama tytäryhtiö Cecilia Hoiva Oy on fuusioitu Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n kanssa 31.8.2016.

Diacor terveyspalvelut Oy on yhteisyritys LähiTapiolan kanssa ja tuottaa yksityisiä terveyspalveluita. Terveystalo, Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö ja LähiTapiola ovat sopineet marraskuussa 2016 Diacor terveyspalvelut Oy:n yhdistymisestä Terveystalo Healthcare Oy:öön. Samalla Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöstä tulee Terveystalo Oy:n merkittävä vähemmistöomistaja ja LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö ja LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö myyvät omistamansa Diacor terveyspalvelut Oy:n osakkeet Terveystalolle. Kilpailu- ja kuluttajavirasto tulee antamaan lopullisen päätöksen kaupasta 23.3.2017 mennessä. Kilpailuviranomaisen päätökseen asti sekä Terveystalon että Diacorin toiminta ja asiakaspalvelu jatkuvat ennallaan erillisinä yrityksinä.

Tilikauden 2016 aikana koulutuspalvelut on käsittänyt Helsingin Diakoniaopiston, joka on toisen asteen oppilaitos ja kouluttaa ammattilaisia sosiaali- ja terveysalalle sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalalle. Helsingin Diakoniaopistolla on lisäksi lupa järjestää aikuisten perusopetusta. Vuoden aikana valmisteltiin konsernin koulutustoiminnan siirtämistä Lahden Diakoniasäätiön ja Oulun Diakonissalaitoksen säätiön kanssa perustettuun, yhteiseen yleishyödylliseen osakeyhtiöön ja Suomen Diakoniaopisto Oy aloittikin toimintansa 1.1.2017.

Sovinto ry tuotti koulutuspalveluja ja järjesti hankerahoituksella toimintakeskustoimintaa työ ja opiskeluelämän ulkopuolella oleville nuorille ja aikuisille. Sovinto ry:n koulutustoiminta ja toimintakeskuksen toiminta siirrettiin säätiölle 31.12.2016 ja edelleen 1.1.2017 alkaen Suomen Diakoniaopisto Oy:öön.

Diakonissalaitoksen koulutustehtävään kuuluvasta diakoniatyöntekijöiden koulutuksesta huolehtii osakkuusyhtiö Diakonia-ammattikorkeakoulu Diak.

Säätiön Kansainvälinen suojelu ja integraatio -yksikkö ylläpiti vastaanottokeskuksia ja Kauniaisiin perustettiin perheryhmäkoti.

Toimintoja järjesteltiin uudelleen siten, että yleishyödyllinen, hankerahoitteinen toiminta keskitettiin Diakonia ja sosiaalinen vastuu -yksikköön. Keskeisimmät toimintamuodot olivat kansalaistoiminta ja nuorten palvelut.

Kiinteistöhuollon palveluja konsernin kiinteistöille tuottanut Diadome Oy on sulautettu säätiöön 30.4.2016. Kiinteistöhuollon palveluvastuu on samassa yhteydessä siirtynyt säätiön Kiinteistöomaisuuden hoito -yksikölle. Työllistymistä edistäviä palveluita tarjotaan jatkossa osana säätiön koulutuspalveluita.

Helsingin Diakonissalaitoksen Kannatusyhdistys ry:n tarkoitus on tukea Helsingin Diakonissalaitoksen toimintaa. Se ylläpitää Helsingin Diakonissalaitoksen museota ja sillä on rahankeräyslupa 10.3.2017 saakka.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sai ensimmäisen rahankeräyslupansa ajalle 1.6.2016–31.5.2017. Varojen käytötarkoitus on heikompaan asemaan ajautuneiden ihmisten elämänlaadun parantaminen.

Hankekehitystoiminta säätiökonsernissa

Säätiön yleishyödyllistä toimintaa rahoitetaan pääasiassa hankerahoituksella ja toiminta-avustuksilla. Hanketoimintaa avusti kaikkiaan 15 eri rahoittajaa 6,2 miljoonalla eurolla. Suurimmat rahoittajat olivat Raha-automaattiyhdistys, Euroopan sosiaalirahasto ja ulkoasiainministeriö. Lisäksi säätiö käytti hanketoimintaan noin miljoonaa euroa omarahoitusosuutena.

SAADUT AVUSTUKSET 2016, MILJOONAA EUROA

	milj.€
Raha-automaattiyhdistys, RAY	2,3
Euroopan sosiaalirahasto	0,9
Ulkoasiainministeriö	0,8
Etelä-Suomen Aluehallintovirasto	0,6
Helsingin kaupunki	0,7
Opetus- ja kulttuuriministeriö	0,4
Euroopan sisäasioiden rahastot	0,2
Muut yhteensä	0,3
Yhteensä	6,2

KEHITTÄMISEN PAINOPISTEALUEET

	Hankkeiden lkm	Saadut avustukset t€
Vamos palvelut	14	1 873
Kansalaistoiminta	11	1 235
Kehitysyhteistyö	7	793
Kidutettujen kuntoutus	6	758
Liikkuvan väestön palvelut	6	346
Koulutuspalvelut	27	678
Muut	5	526
Yhteensä	76	6 209

Toimintavuonna oli käynnissä 76 hanketta, jotka jakautuivat kuuteen painopistealueeseen. Lukumääräisesti eniten, 27 kappaletta, hankkeita oli Koulutuspalveluissa, jonka saama rahoitus oli 0,7 miljoonaa euroa.

Hanketoiminta ja sen vaikutukset

Vamos-palvelut laajensi toimintaansa. Vamos Lahti käynnistyi, Seniori-Vamos laajeni Helsingin lisäksi Espooseen, ja uudet hankkeet käynnistyivät turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajanuorille sekä romaneille. Vamos toimii nyt viidellä paikkakunnalla: Helsingissä, Espoossa, Lahdessa, Turussa ja Kuopiossa. Nuoria tavoitettiin 1500 ja heistä 53 % ohjautui koulutus- ja työelämäpoluille. Vaikutusten arvioinnissa menttiin eteenpäin ja uudet kehitetyt konseptit käynnistyvät vuonna 2017.

Kansalaistoiminnan vapaaehtois- ja vertaistoiminnassa oli mukana runsaat 1300 ihmistä. Vapaaehtoistoiminta vahvistui entisestään, kun 60 uutta kummiperhettä valmennettiin tukemaan alaikäisiä turvapaikanhakijoita. Lastensuojelun asiakasperheiden kanssa tehtävään vapaaehtoistoimintaan osallistui kaikkiaan 150 ihmistä. Entiset erityispäiväkeskukset muuttuivat vuoden 2016 aikana D-asemiksi. Nämä Kontulassa, Kannelmäessä, Kurvissa ja Alppikadulla sijaitsevat alueelliset kansalaistoiminnan keskuskeskukset ovat profiileiltaan erilaisia, mutta tarjoavat koko

naapurustolle mahdollisuuden osallistua ja toimia. Niissä rakentuu yhteisöjä, joilla on yhteisiä intressejä ja jotka tarjoavat yhteistä tekemistä.

Kehitysyhteistyötä toteutettiin ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyömäärärahojen tuella eteläisessä Afrikassa ja Moldovassa. Hankkeissa kehitettiin kumppanikirkkojen yhteiskunnallista työtä ja osallistavaa työotetta.

Kidutettujen kuntoutuskeskus tarjosi humanitaarista lääketieteellistä ja psykososiaalista hoitoa ja tukea akuuteista tai kroonistuneista kidutuksen oireista kärsiville maahanmuuttajille. Toiminta vähensi uhrien inhimillistä kärsimystä, yhteiskunnallisen radikalisoitumisen riskiä sekä itseen ja toiseen kohdentuvaa väkivaltariskiä. Alle 24-vuotiaat kidutetut tai vaikeasti traumatisoituneet kiintiöpakolaislapset ja -nuoret saivat erikoistuneita lasten- ja nuorisopsykiatrisia palveluja.

Liikkuvan väestön palvelukeskus Hirundo tarjosi humanitaarista apua Helsingissä. Hätämajoitukseen ohjautui etupäässä eurooppalaista liikkuvaa väestöä, mutta myös suomalaisia ja paperittomia. Romaniassa toteutettavassa Kummikylähankkeessa kohennettiin paikallisen romaniyhteisön elinoloja ja hyvinvointia, jotta kyläläisten ei tarvitsisi lähteä etsimään ansiota ulkomailta. Euroopan ko-

mission rahoittamassa Gemma-hankkeessa tuettiin sukupuoleen perustuvan väkivallan kohteeksi joutuneita liikkuvan väestön naisia ja lisättiin sosiaali- ja terveysviranomaisten tietoa kohderyhmän tilanteesta ja palveluiden tarpeesta.

Koulutuspalveluiden pedagogiset kehittämishankkeet vietiin päätökseen. Digihankkeen käynnistyminen yhdessä Helsingin, Lahden ja Oulun opistojen kanssa loi edellytykset Suomen Diakoniaopiston valtakunnallisen kehittämistoiminnan alkamiselle.

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy aloitti osatoteuttajana opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishankkeessa (OK-hanke), jossa etsitään osallisuutta lisääviä toimintamalleja ja vertaistyyön muotoja. Hanketta koordinoi A-klinikkasäätiö.

Toiminnan tulos

Säätiökonsernin tilikauden tulos oli 2,4 miljoonaa euroa alijäämäinen (6,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2015). Konsernin tulos jäi alijäämäiseksi, koska Terveyspalvelujen tulos heikkeni ja Sosiaalipalveluista Lapsi- ja perhepalvelujen tulos oli edelleen tappiollinen.

Säätiökonsernin varsinaisen toiminnan tulos oli 4,3 miljoonaa euroa alijäämäinen (0,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2015). Konsernin varsinaiset tuotot supistuivat 0,4 % edellisvuodesta johtuen sosiaalipalvelujen liikevaihdon pienenemisestä ja koulutuspalvelujen valtionosuuksien leikkauksista.

TOIMINNAN TULOS

Avainluvut t€	Konserni		Säätiö	
	2016	2015	2016	2015
Varsinaisen toiminnan tuotot	147 528	148 066	56 009	58 600
Varsinaisen toiminnan tulos	-4 257	726	-4 056	-4 909
Tilikauden tulos	-2 354	6 727	-1 413	4 030
Omavaraisuusaste	66 %	65 %	77 %	73 %

Omavaraisuus ja varallisuus

Konsernin omavaraisuusaste oli 66 % vuoden 2016 lopussa (65 % vuonna 2015), näin säätiökonsernin kirjanpitoarvoin lasketulle omavaraisuusasteelle asetettu 60 %:n tavoite ylittyi. Konsernitaseen loppusumma oli 186,6 miljoonaa euroa (191,2 miljoonaa euroa 2015).

Toimintavuonna tehtiin investointeja 4,2 miljoonan euron edestä. Suurin osa investoinneista kohdistui järjestelmä- ja digitalisointihankkeisiin.

Säätiön varallisuus koostuu kiinteistöistä, konserniyhtiöiden osakkeista ja sijoitusarvopapereista. Säätiön varallisuutta hoidetaan huolellisesti ja suunnitelmallisesti. Toimitila- ja asuntokannasta säätiön omien toimintojen käytössä on noin 65 %, mikä edistää säätiön tarkoituksen toteutumista.

Vuoden 2016 aikana selvitettiin kiinteistöjen markkina-arvot ja kiinteistöomaisuus salkutettiin osana säätiön kiinteistöstrategian laatimista. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n ja sen tytäryhtiöiden omistuksessa oli rakennuksia yhteensä 102 000 m² ja maa-alueita yhteensä 409 ha. Koko kiinteistöomaisuuden markkina-arvo on noin 160 miljoonaa euroa.

Rakennettu omaisuus koostui säätiön ja tytäryhtiöiden omistamista kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöistä, kiinteistöistä, erillisistä asunto-osakkeista ja osakeomistuksista. Vuoden 2016 aikana myytiin osakkeet Espoossa sijaitsevalta Kiinteistö Oy Ankkurista (5 % koko osakekannasta).

Säätiön merkittävin maa-alueen omistus sijaitsee Espoon Pellaslaaksossa. Pellaksen alueen kaavoitetusta rakennusoikeudesta oli vuoden 2016 lopussa myyty 14 %,

vuokrattu 48 % ja varaus-/esisopimuksin varattu 16 %. Käytettävissä olevasta rakennusoikeudesta vapaana oli 22 %.

Säätiöllä oli voimassa olevia vuokrasopimuksia tilikauden aikana yhteensä noin 800 kpl. Asuntojen keskimääräinen käyttöaste oli 97,4 % (98,5 % vuonna 2015) ja toimitilojen keskimääräinen käyttöaste oli 92,7 %.

Säätiön oma kiinteistöhuolto ulkoistettiin kahdelle kiinteistöhuoltoyhtiölle. Säätiön kiinteistöhuollon henkilöstö siirtyi ulkoistuksen yhteydessä uuden yhtiön palvelukseen. Samoin Alppikorrettelin vastaanotto- ja vahtimestaripalvelut ulkoistettiin ja säätiöllä työskennelleet vahtimestarit siirtyivät uuden yhtiön palvelukseen. Toimintavuoden aikana tehtyjen kumppanuussopimusten edellytyksenä oli säätiön työllistämishankkeisiin osallistuminen. Marraskuussa aloitetun työllistämisyhteistyön osalta on toistaiseksi käynnistynyt 25 henkilön harjoittelu ja oppisopimuskoulutus 25 henkilölle.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön kiinteistöyhtiöitä HDL-Talot Oy:tä ja Auroratalo Oy:tä kohtaan on Helsingin käräjäoikeudessa SRV Rakennus Oy:n kesällä 2013 viereille laittama riita-asia. Kanteessa SRV vaatii kiinteistöyhtiöiltä Aurorataloa koskeneeseen projektihoitorakka-sopimukseen liittyen yhteensä noin 4,4 miljoonan euron suorituksia. Vastaajat ovat pidättäneet itsellään oikeuden esittää SRV:ta kohtaan taloudelliseen loppuselvitykseen perustuen 1,7 miljoonan euron korvausvaatimuksen. Riita-asia ei ole edennyt käräjäoikeudessa.

Säätiö ja Helsingin kaupunki tekivät 2010 sopimuksen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen tähtäävästä Rafael-palvelu- ja rakennushankkeesta. Hanketta ei tulla toteuttamaan, joten aktivoidut suunnittelukustannukset on kirjattu kuluksi. Säätiö ja Helsingin kaupunki sopivat 1.2.2017 hankkeen päättämisestä ja kaupunki korvaa osan suunnittelukustannuksista.

Auroratalossa sattui 2.6.2016 mittava vesivahinko. Vahinkojen kokonaiskustannus oli noin 0,7 miljoonaa euroa, josta kiinteistö- ja toiminnan keskeytysvakuutukset korvaavat pääosan. Toiminta Auroratalossa saatiin uudelleen käyntiin korjausten valmistuttua lokakuussa 2016.

Sijoitustoiminta

Sijoitusomaisuudella tarkoitetaan omaisuutta, joka ei ole varsinaisen toiminnan välittömässä käytössä vaan, jonka tuottoa käytetään varsinaisen toiminnan rahoittamiseen. Varat on sijoitettu suunnitelmallisesti ja sijoittamista ohjaa hallituksen vuosittain hyväksymä sijoitussuunnitelma. Sijoitussuunnitelmassa määritellään sijoitustoiminnan periaatteet ja tavoitteet, sallitut varallisuuslajit, sijoitusten allokatio ja liikkumavara allokation sisällä, riskit sekä sijoitusten seuranta ja raportointi. Lisäksi suunnitelmassa on määritelty vastuullisen sijoittamisen periaatteet sekä sijoitustoimintaan liittyvien toimielinten, toimihenkilöiden sekä ulkopuolisten varainhoitajien valtuudet. Säätiöllä on kaksi sijoitussalkkua, jotka ovat kilpailutuksen kautta valittujen varainhoitoyhtiöiden hoidettavana.

Toimintavuoden lopussa säätiön sijoitusomaisuuden markkina-arvo oli 91,2 miljoonaa euroa ja hankintahinta 45,2 miljoonaa euroa. Omaisuudesta kiinteistöjen osuus oli 58 %, osakesijoitusten osuus 23 % ja korkosijoitusten osuus 19 %. Sijoitusomaisuuden tuotto vuonna 2016 oli 9,5 %.

Henkilöstö

Toimintavuoden aikana säätiökonsernin palveluksessa oli keskimäärin 1555 henkilöä (1627 henkilöä 2015). Säätiökonsernin eri yhteisöjen YT-neuvottelukuntiin kuuluvat työnantajien edustajien lisäksi eri työntekijäryhmien luottamusmiehet. Konsernissa käytiin useita henkilöstövähennyksiin tähtääviä yhteistyöneuvotteluja toimintavuoden aikana. Neuvotteluiden perusteena oli tuotannolliset ja taloudelliset syyt.

Henkilöstön osaamista ja esimiestyötä kehitettiin. Erittäin panostettiin sisäisen viestinnän parantamiseen esimerkiksi käynnistämällä viestintäfoorumit ajankohtaisten asioiden käsittelyyn.

Hallinto

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön hallintoelimä ovat säätiölain ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön sääntöjen mukaan hallitus ja toimitusjohtaja. Lisäksi säätiössä

toimii valtuuskunta, jonka tehtävänä on nimittää hallituksen jäsenet.

Vuonna 2016 säätiön säännöt, jotka silloinen hallintoneuvosto oli hyväksynyt 7.12.2015, rekisteröitiin Patentti- ja rekisterihallituksessa. Aiempi hallintoneuvosto päätti jatkaa toimintaansa sääntömääräisenä elimenä muuttaen nimensä valtuuskunnaksi sen sijaan, että olisi muuttanut toimintansa uuden säätiölain tarkoittamaksi hallintoneuvostoksi. Säätiön johtajan nimike muutettiin toimitusjohtajaksi. Sääntömuutoksen muita olennaisimpia muutoksia oli säätiön tarkoitusta toteuttavien toimintamuotojen kuvauksen päivittäminen nykyaikaa vastaavaksi ja edustamisoikeuksien täsmentäminen uuden lain edellyttämällä tavalla. Lisäksi valtuuskunnan ja hallituksen jäsenten lukumäärä muutettiin vähimmäis- enimmäismuotoon, mikä mahdollistaa toiminnan laajuuden perusteella tarvittavan jäsenmäärän toteuttamisen.

Valtuuskunta

Vuonna 2016 valtuuskunta kokoontui sääntömääräisten kevät- ja syyskokouksen lisäksi kaksi kertaa. Ylimääräisen kokouksen lisäksi valtuuskunta kokoontui teemakokoukseen. Teemakokouksessa tarkasteltiin sote-uudistusta ja Helsingin Diakonissalaitoksen konsernin toimintaa eurojen ja eettisyyden näkökulmasta. Ylimääräisessä kokouksessaan valtuuskuntaa kuultiin sääntöjen mukaisesti säätiön merkittävän omaisuususerän luovuttamista koskevassa asiassa (Diacor terveystalvet Oy:n osakkeet).

Valtuuskuntaan kuuluivat vuonna 2016 Irja Askola (pj), Harri Lauslahti (varapj), Sakari Ahdekivi, Kai Alhonen, Anne Berner, Lars-Eric Henricson, Heikki Hiilamo, Kristiina Jansson-Saarela, Pia-Noora Kauppi, Eveliina Kauppi, Teemu Laajasalo, Virva Nyback, Vesa Rajala, Harri Sallas, Sirkka-Liisa Sandberg, Jari Sinkkonen, Risto Vahanen ja Björn Vikström. Valtuuskunnan jäsenten osallistumisprosentti sääntömääräisiin kokouksiin oli 64 % ja kaikkiin neljään tilaisuuteen 47 %.

Valtuuskunnan työvaliokunta

Työvaliokunta käsitteli vuonna 2016 valtuuskunnan jäsenten nimitysehdotuksia ja valmisteli esityksen valtuuskunnalle hallituksen jäsenten toimikausien porrastamisen käynnistämiseksi. Vuonna 2016 työvaliokunta kokoontui kaksi kertaa ja kerran sähköpostitse. Työvaliokunnan jäseninä toimivat Irja Askola (pj), Harri Lauslahti (varapj), Sakari Ahdekivi ja Virva Nyback. Työvaliokunnan jäsenten läsnäolo prosentti oli 100 %.

Hallitus

Vuonna 2016 hallituksen puheenjohtajana toimi Maija-Liisa Friman ja varapuheenjohtajana Leena Rantanen. Hallituksen muina jäseninä toimivat Tuula Entelä, Tom Liljeström (19.9.2016 asti), Arto Mäenmaa, Jarno Raninen ja Juho Saari. Uutena jäsenenä hallitukseen nimitettiin 1.1.2016 alkaen Paula Laine.

Hallitus kokoontui 10 kertaa vuonna 2016. Lisäksi hallitus teki päätöksiä kokoontumatta kaksi kertaa.

Säännönmukaisten tehtäviensä lisäksi hallitus muun muassa:

- arvioi säätiön strategiaa ja vahvisti toiminnan strategisen suunnan ja tavoitteet, seurasi käynnissä olevien strategisten hankkeiden etenemistä, sekä päätti aloittaa kiinteistöstrategian päivittämisen
- päätti yhdessä toisen omistajan kanssa Diacor terveystalvet Oy:n osakekannan myymisestä
- päätti perustaa yhdessä Oulun Diakonissalaitoksen Säätiön ja Lahden Diakonia-säätiön kanssa koulutusyhtiön, Suomen Diakoniaopisto – SDO Oy:n, hyväksyi tarvittavat rahoitusjärjestelyt ja päätti siirtää säätiön koulutustoiminnat yhtiöön
- hyväksyi VTKL-Palvelut Oy:n osakekannan ostamista Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:lle koskevat kaupan rahoitusjärjestelyt.
- päätti siirtää asumis- ja päihdepalvelutoiminnan Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:lle

- päätti aloittaa hallinnon ja tukipalveluiden tehostamiseen tähtäävän projektin
- hyväksyi henkilöstön palkitsemispolitiikan ja uuden palkkausjärjestelmän
- hyväksyi avainhenkilöiden kannustinohjelman käyttöönoton
- käsitteli seuraavan kolmen vuoden investointitarpeet
- hyväksyi ICT-kokonaisarkkitehtuurilinjaukset
- hyväksyi hanketoiminnan omarahoitusosuuden tavoitetasen vuosille 2016–2019
- arvioi ja kehitti omaa toimintaansa

Alla olevassa taulukossa on esitetty tarkemmat tiedot hallituksen jäsenten osallistumisesta kokouksiin:

Säätiön toimitusjohtaja

Säätiön toimitusjohtajana toimii Olli Holmström. Säätiön johtajan tehtäviin kuuluvat muun muassa säätiökonsernin operatiivisen toiminnan johtaminen hallituksen hyväksymien suunnitelmien mukaisesti. Säätiön johtajan varhenkilönä toimi konsernin talousjohtaja Anu Kallio 30.9.2016 saakka ja 1.10.2016 alkaen Alisa Yli-Villamo.

Tilintarkastaja

Säätiökonsernin tilintarkastajana toimi Tilintarkastusyhdistys Ernst & Young Oy ja päävastuullisena tarkastajana KHT Johanna Winqvist-Ilkka.

Lähipiiritoimet

Säätiöllä on lähipiiriohje, jonka avulla säätiössä toteutetaan lähipiiritoimien sääntely. Ohje määrittää lähipiiritoimien tunnistamis-, päätöksenteko-, hyväksyntä-, raportointi- ja valvontakäytännöt. Ohje sitoo säätiön hallituksen jäseniä, toimitusjohtajaa ja säätiön palveluksessa olevia ohjeessa määriteltyjä henkilöitä, jotka osallistuvat säätiön johtamiseen.

Lähipiiritoimella tarkoitetaan kaikkia lähipiiriin kuuluvien kanssa tehtyjä oikeustoimia niiden kohteista tai nimikkeistä riippumatta. Oikeustoimi voi olla vastikkeellinen tai vastikkeeton.

Säätiö pitää luetteloa niistä säätiön lähipiiriin kuuluvista henkilöistä, jotka ovat hallituksen jäseniä, tilintarkastajia, säätiön tytäryhtiöitä ja yhteisöjä, joissa säätiöllä on määräysvalta, näiden hallintoneuvostojen ja hallituksen jäseniä, toimitusjohtajia ja tilintarkastajia. Lisäksi luetteloon merkitään säätiön hallituksen tässä ohjeessa määrittelemät säätiön johtamiseen osallistuvat henkilöt. Näitä ovat johtoryhmän jäsenet, kiinteistöjohtaja ja palvelualuejohtajat.

OSALLISTUMINEN HALLITUKSEN KOKOUKSIIN

Nimi	Henkilötiedot	Osallistuminen hallituksen kokouksiin vuonna 2016
Maija-Liisa Friman	Hallituksen jäsen 1.1.2009 alkaen Puheenjohtaja 1.1.2012 alkaen	12/12
Leena Rantanen	Hallituksen jäsen 1.1.2003 alkaen Varapuheenjohtaja 1.1.2006 alkaen	11/12
Tuula Entelä	Hallituksen jäsen 1.1.2012 alkaen	9/12
Paula Laine	Hallituksen jäsen 1.1.2016 alkaen	12/12
Tom Liljeström	Hallituksen jäsen 1.1.2012 19.9.2016 saakka	4/8
Arto Mäenmaa	Hallituksen jäsen 1.1.2001 alkaen	11/12
Jarno Raninen	Hallituksen jäsen 1.1.2012 alkaen	11/12
Juho Saari	Hallituksen jäsen 1.1.2013 alkaen	11/12

LÄHIPIIRITAUUKKO

TOIMET JA TALOUDELLISET EDUT t€	LÄHIPIIRISUHTEN LUONNE				
	1	2	3	4	5
A Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset	-	348	2 678	-	-
B Sopimukset	13 898	0	0	67	32
C Myönnetty tuki	0	0	0	0	0
D Annetut lainat, vastuut ja vastuusitoumukset	13 155	0	0	0	0

Kohta 1 B ja D: konsernin yhtiöiden väliset tapahtumat

Kohta 5 B: Ostettu viestintäpalveluja johtoryhmän jäsenen lähipiiriltä

- 1 Säätiön perustaja, säätiössä määräysvaltaa käyttävä sekä näiden tai säätiön tytäryhteisö tai säätiö
- 2 Säätiön ja 1 kohdassa tarkoitetun yhteisön ja säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen toimitusjohtaja ja tämän sijainen, vastuunalainen yhtiömies ja tilintarkastaja
- 3 Säätiön asiamies ja muu henkilö joka osallistuu säätiön johtamiseen. Jos ryhmään 3 kuuluu vain yksi henkilö, voidaan yhdistää kohtaan 2
- 4 1–3 kohdassa tarkoitetun ihmisen perheenjäsen
- 5 1–4 kohdassa tarkoitetun ihmisen tai yhdessä toimivien ihmisten määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö

Tulevaisuuden näkymät

Toimintaympäristö

Ikääntyneiden, vammaisten sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelumarkkina kasvaa väestön ikääntymisen vauhdittamana. Väestö keskittyy yhä enemmän pääkaupunkiseudulle ja Etelä-Suomen kasvukeskuksiin mm. muuttoliikkeen johdosta. Tämä lisää väkeä Helsingin Diakonissalaitoksen konsernin toiminta-alueelle.

Kansainvälisten asiakkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden sekä kansainvälisen diakonian ja yhteistyön myötä toimintamme kansainvälistyy. Pakolaistilanne maailmalla ei ole helpottunut, vaikka vuonna 2016 pakolaisvirrat Suomeen tyrehtyivät ja vastaanottokapasiteettiä supistettiin merkittävästi. Säätiön rooli alaikäisten turvapaikanhakijoiden kotouttajana vakiintui. Samaan aikaan kielteisen päätöksen saaneista turvapaikanhakijoista uhkaa syntyä

uusi hädänalaisten ryhmä. Liikkuvan väestön auttajana tunnettu säätiö onkin aktivoitunut myös paperittomien parissa.

Julkisen sektorin heikkenevä talous näkyy mm. tiukoissa hankintakilpailutuksissa sekä kuntien sosiaalipalveluiden ostojen vähenemisenä ulkopuolisilta tuottajilta ja pyrkimyksinä tuottaa palvelut itse. Painopiste siirtyy avohoitoon ja kotipalveluihin. Vuoden 2017 hankintalain muutosten oletetaan pienentävän hallintotaakkaa kansallisten kynnysarvojen noston ja hankintamenettelyn vaatimusten vähentämisen kautta ja siten parantavan pienempien toimijoiden, laadukkaiden ratkaisujen ja innovatiivisten konseptien menestymismahdollisuuksia julkisissa kilpailutuksissa.

Kansantalouden haasteet näkyvät myös vastikkeettoman toiminnan kysynnän kasvuna. Samanaikaisesti ja osin pakolaisaallon herättämänä säätiön kasvava kansalaistoi-

minta on houkutellut mukaan runsaasti auttamishaluisia vapaaehtoista. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA hallinnoi Veikkaus Oy:n pelituoista myönnettäviä avustuksia yleishyödyllisiin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin hankkeisiin. Uudenlaista rahoitusta alalle toivotaan myös vaikuttavuusinvestointien ohjelmista (SIB / Social Impact Bond), joista ensimmäiset ovat nyt käynnistymässä Suomessa.

Toimintavuonna luonnosteltiin sote- ja alueuudistus, joka astunee voimaan vuoden 2019 alussa. Tällöin sote-palveluiden järjestäjiksi tulevat kuntien sijaan 18 maakuntaa. sote-lakiehdotuksissa on painotettu asiakkaan valinnanvapautta, kustannustehokkuutta erilaisten kannustinmallien kautta sekä palveluntuottajien monipuolisuutta, joka toisi yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoita julkisen sote-tuotannon rinnalle. Nämä ajurit avaavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia Helsingin Diakonissalaitoksen kaltaiselle yksityiselle, erikoistuneelle ja monialaiselle osaajalle.

Alan murros kiihdyttää kilpailua. Nykytoimijat laajentavat palvelutarjontaansa ja alalle tulee uusia toimijoita myös toimialan ulkopuolelta, esimerkiksi logistiikka-, valvonta- ja vakuutusaloilta. Vuonna 2016 tehtiin runsaasti yritys-kauppoja skaalan ja tarjoaman parantamiseksi; yhdistymiset jatkunevat lähivuosina. Myös digitalisaatiolta odotetaan ja vaaditaan paljon sekä toiminnan tehostamiseksi ja uudistamiseksi että omien ja muiden toimijoiden välisen palvelupolkujen integroimiseksi. Murroksessa menestyminen vaatii perinteisten toimintamallien uudistamista ja samalla merkittäviä investointeja sekä infrastruktuuriin että osaamiseen.

Konsernin tulevaisuuden näkymät ja tilikauden jälkeiset tapahtumat

Hallitus uudisti toimintavuonna konsernistrategiaa sekä päivitti strategiset ja taloudelliset tavoitteet. Keskiössä ovat diakoniatyön rahoituksen turvaaminen liiketuloksia parantamalla ja konsernin tulevaisuuden varmistaminen toimintaa uudistamalla.

Diakonissalaitos aikoo keskittyä vahvuuksiinsa, kasvaa toimialan mukana ja olla valmiina vastaamaan sote-uudistuksen tuomiin mahdollisuuksiin. Tulemme pyrkimään mukaan yksityisille palveluntarjoajille sote-uudistuksessa avautuvaan maksu- ja asiakaseteleiden markkinaan. Rohkaisemme maakuntia myöntämään henkilökohtaisen budjetin niille ihmisille, jotka erityisesti hyötyisivät integroituista palveluista. Helsingin Diakonissalaitoksen integroitu hoito esimerkiksi lastensuojelussa ja monisairaiden parissa on vaikuttavaa ja voisi tuoda säästöjä etenkin paljon palveluita käyttävien asiakkaiden hoidossa.

Työskentelemme kilpailukyvyyn parantamiseksi tehostamalla hallintoa ja omaisuudenhoitoa sekä vahvistamalla myyntiä ja markkinointia. Asiakkaiden kasvavat vaatimukset ohjaavat uudistamaan ja kehittämään palveluita myös digitalisaation avulla. Laajennumme kasvukeskuksissa kumppaneiden, asiakkaiden ja palveluiden kautta. Esimerkkinä maantieteellisestä laajenemisesta on Tampereen huumehoitopalvelun avaaminen 2017 tammikuussa. Kasvatamme järjestelmällisesti hanketoiminnan laajuutta ja vaikuttavuutta. Etenkin Vamos-palvelut tavoittelee laajenemista nykyisissä viidessä kunnassa sekä volyymin kaksinkertaistamista levittämällä toimintamallia muihin kasvukeskuksiin.

Säätiökonsernin juridista ja toiminnallista rakennetta selkiytettiin merkittävästi vuonna 2016. Yksinkertaisempi rakenne ja keskittyminen sosiaalialan yhteiskunnalliseksi yritykseksi helpottaa säätiökonsernin johtamista ja viestintää ja parantaa sekä liiketoiminnan että varainhankinnan mahdollisuuksia.

Alan kasvupotentiaalin ja säätiökonsernin toiminnan tehostamisen odotetaan näkyvän kannattavuusparannuksina tulevina vuosina. Merkittävien rakenteellisten muutosten takia tilikauden 2017 varsinaisen toiminnan tulos jää negatiiviseksi.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Helsingin Diakonissalaitoksen konsernin liiketoiminnan riskit johtuvat heikosta kansantaloudesta ja julkisen sektorin kestävyysvajeesta. Jos kunta-asiakkaiden ja Maahanmuuttoviraston säästötoimenpiteet johtavat supistuneisiin ostoihin ja tiukkoihin kilpailutuksiin hinta edellä, asiakaspaikkojen vajaakäyttö voisi heikentää konsernin tulosta merkittävästi. Vastaavasti yksityisasiakkaiden, etenkin eläkeläisten, maksukyvyyn ja -halun heikkeneminen heijastuisi kotihoidon ja vanhusten asumispalveluiden kysyntään. Koveneva kilpailu lisää riskiä asiakasmenetyksistä etenkin suurimpien kunta-asiakkaiden kohdalla.

Sote-uudistukseen sisältyy merkittäviä poliittisia ja taloudellisia epävarmuuksia koskien palvelutuottajien rooleja, uudistusten aikataulua, päättäjäkenttää sekä tulevien maakuntien linjauksia palveluiden myöntämisen ja rahoituksen suhteen. Epävarmuudet heijastuvat nyt kuntien

ostokäyttäytymiseen ja vaikeuttavat toiminnan oikea-aikaista suunnittelua ja esimerkiksi kiinteistö- ja ICT-investointipäätösten tekemistä lähivuosina. Palveluiden digitalisoiminen on sekä riski että mahdollisuus.

Konsernin taloudellisen tuloksen heikkeneminen rajoitaisi diakoniatyötä ja kehityspanostuksia. Myös maine- ja osaamisriskit voisivat haitata työtämme sekä kykyämme hankkia rahoitusta ja yhteistyökumppaneita. Toimiminen haastavien asiakassegmenttien kanssa vaatii kiinteistöihin, henkilöstöön ja ympäristöön kohdistuvien vahinkoriskien erittäin aktiivista hallintaa.

Riskienhallinnassa pyritään ehkäisemään ja pienentämään riskejä erilaisin toimenpitein ja konsernin riskitietoisuutta ja toimintakykyä lisäämällä. Parannamme kannattavuutta, lisäämme organisaation joustavuutta sekä syvennämme asiakassuhteita ja kumppanuuksia kestävään toimintaympäristön muutoksia.

TULOSLASKELMA

	KONSERNI (1 000€)		SÄÄTIÖ	
	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015
VARAINAINEN TOIMINTA				
Tuotot	147 528	148 066	56 009 244,40	58 599 728,90
Kulut	151 785	147 673	60 065 687,63	63 508 931,35
Henkilöstökulut	81 215	79 356	36 495 591,61	39 419 024,07
Poistot ja arvonalentumiset				
Käyttöomaisuudesta	7 234	6 184	2 720 962,03	2 697 957,45
Muut kulut	63 336	62 133	20 849 133,99	21 391 949,83
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	333		
Tuotto-/Kulujäämä	-4 257	726	-4 056 443,23	-4 909 202,45
VARAINHANKINTA				
Tuotot				
Lahjoitukset	502	129	310 581,71	55 076,87
Kulut				
Varainhankinnan kulut	111	2	110 691,16	1 376,00
Tuotto-/Kulujäämä	-3 866	853	-3 856 552,68	-4 855 501,58
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA				
Sijoitustoiminta	2 717	7 107	3 559 012,33	9 383 014,40
Tuotot	5 369	8 767	6 671 169,07	11 059 777,66
Kulut	2 652	1 660	3 112 156,74	1 676 763,26
Rahoitustoiminta	-893	-972	-1 219 761,13	-469 979,59
Tuotot	45	37	274 869,64	326 685,72
Kulut	938	1 009	1 494 630,77	796 665,31
Tuotto-/Kulujäämä	-2 042	6 988	-1 517 301,48	4 057 533,23
RAHASTOT				
Tuotot	0	7	0,00	6 705,89
Kulut	0	0	400,00	0,00
	0	7	400,00	6 705,89
Siirto rahastoihin	0	-7	-400,00	-6 705,89
Tilikauden tulos	-2 042	6 988	-1 517 301,48	4 057 533,23
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos			104 037,38	-27 259,95
Vapaaeht. varausten muutos				
Väh.osuus tkauden tuloksesta	-321	-250		
Laskennallisen verovelan muutos (- lis + väh)	9	-11		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-2 354	6 727	-1 413 264,10	4 030 273,28

TASE

Vastaavaa

	KONSERNI (1 000€)		SÄÄTIÖ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	15 303	14 463	4 817 893,47	5 394 534,83
Aineettomat oikeudet	916	1 346	632 399,18	899 110,83
Liikearvo	3 896	3 956		
Muut pitkävaikutteiset menot	10 491	9 161	4 185 494,29	4 495 424,00
Aineelliset hyödykkeet				
Sijoitusomaisuus	9 582	9 588	6 197 063,72	6 185 823,72
Maa- ja vesialueet	6 749	6 737	6 195 788,55	6 184 548,55
Rakennukset ja rakennelmat	2 830	2 848	1 275,17	1 275,17
Koneet ja kalusto	3	3	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	79 873	83 184	34 746 617,15	36 665 506,51
Maa- ja vesialueet	4 102	4 102	2 505 095,43	2 505 095,43
Rakennukset ja rakennelmat	72 179	74 373	30 827 443,16	32 386 935,28
Koneet ja kalusto	3 073	3 309	1 119 222,97	1 565 190,33
Muut aineelliset hyödykkeet	201	204	170 336,00	170 336,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	318	1 196	124 519,59	37 949,47
Sijoitukset	50 732	48 235	94 965 999,34	92 001 957,81
Osuudet saman konsernin yrityksissä			34 872 172,88	33 529 545,58
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			13 155 226,92	14 344 726,92
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	7 584	7 548	4 237 778,72	3 839 623,18
Muut osakkeet ja osuudet	43 148	40 687	42 700 820,82	40 288 062,13
	155 490	155 470	140 727 573,68	140 247 822,87
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	699	688		
Pitkäaikaiset saamiset	518	50	518 339,00	50 000,00
Lainasaamiset	50	50	50 000,00	50 000,00
Muut saamiset	468	0	468 339,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	21 840	20 569	6 117 029,13	7 580 156,52
Myyntisaamiset	14 977	15 172	2 428 265,68	5 145 791,91
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			357 277,67	126 261,91
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	8	28	7 798,00	28 059,90
Muut saamiset	3 162	1 827	1 499 857,50	585 130,60
Siirtosaamiset	3 693	3 542	1 823 830,28	1 693 912,20
Rahat ja pankkisaamiset	8 092	14 466	4 740 092,21	13 105 408,41
	31 149	35 773	11 375 460,34	20 735 564,93
VASTAAVAA YHTEENSÄ	186 639	191 243	152 103 034,02	160 983 387,80

TASE

Vastattavaa

	KONSERNI (1 000€)		SÄÄTIÖ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
OMA PÄÄOMA				
Toimintapääoma	112 682	105 869	106 189 632,44	102 159 359,16
Arvonkorotusrahasto	6 948	6 948	6 590 948,45	6 590 948,45
Käyvän arvon rahasto	3 715	1 934	3 714 916,00	1 934 560,70
Nimikkorahastot	2 689	2 689	2 688 662,10	2 689 062,10
Tilikauden ylijäämä	-2 354	6 727	-1 413 264,10	4 030 273,28
	123 680	124 167	117 770 894,89	117 404 203,69
VÄHEMMISTÖOSUUS	2 027	1 576		
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Poistoero			0,00	103 314,50
PAKOLLISET VARAUKSET	1 254	1 257		
Eläkevastuu	825	945	825 483,00	945 018,00
Muut pakolliset varaukset	429	312		
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma	28 505	32 084	12 814 586,00	16 311 806,88
Pääomalaina	400	0		
Vaihtovelkakirjalainat	4 000	4 000		
Lainat rahoituslaitoksilta	23 911	27 557	12 814 586,00	16 311 806,88
Eläkelainat	0	324		
Laskennallinen verovelka tilinpäätös-siirtojen kertymästä	194	203		
Lyhytaikainen vieras pääoma	31 173	32 159	20 692 070,13	26 219 044,73
Lainat rahoituslaitoksilta	3 908	4 420	3 840 970,88	4 372 220,89
Eläkelainat	0	24		
Saadut ennakot	17	16		
Ostovelat	4 701	4 772	1 212 479,09	1 662 410,35
Velat saman konsernin yrityksille			8 130 768,89	9 980 224,75
Velat omistusyhteisyrityksille	240	119	2 083,35	5 458,11
Muut velat	2 394	2 613	1 313 899,63	1 701 293,08
Siirtovelat	19 913	20 195	6 191 868,29	8 497 437,55
	59 678	64 243	33 506 656,13	42 530 851,61
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	186 639	191 243	152 103 034,02	160 983 387,80

RAHOITUSLASKELMA

1 000 €

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
VARSINAISEN TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Varsinaisen toiminnan tulos	-4 257	726	-4 056	-4 909
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset	7 234	6 184	2 721	2 698
Muut oikaisut: rahastot varainhankinta muut erät	325	-159	-167	-200
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	3 302	6 751	-1 502	-2 411
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS				
Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos lisäys (-) / vähennys (+)	-1 201	-2 714	1 451	-2 796
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	-10	-60	0	0
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) vähennys (-)	-450	1 562	-1 417	-598
Käyttöpääoman muutos	-1 661	-1 212	34	-3 394
Varsinaisen toiminnan rahavirta (A)	1 641	5 539	-1 468	-5 805
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-4 242	-4 363	-734	-2 010
Käyttöomaisuusinvestointien rahavirta (B)	-4 242	-4 363	-734	-2 010
SIJOITUSTEN RAHAVIRTA				
Sijoitusten vuokratulot	3 328	1 137	3 463	1 804
Sijoitusten osinkotulot	363	297	1 973	1 924
Sijoitusten muut tulot	213	313	210	312
Sijoitusten hoitokulut	-2 580	-1 649	-3 112	-1 677
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-294	-4 066	0	0
Lainasaamisten takaisinmaksut	0	0	811	5 801
Lainasaamisten lisäys	0	0	-600	-23
Sijoitusten muutos lisäys (-) vähennys (+)	972	9 505	-1 738	6 348
Sijoitusten rahavirta (C)	2 002	5 537	1 007	14 489
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Lyhytaikaisten lainojen nostot			0	2 634
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut			-2 203	0
Pitkäaikaisten lainojen nostot	400	4 000	0	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-4 506	-3 369	-4 028	-3 295
Maksetut osingot	-269	-264		
Saadut korot	6	35	236	325
Maksetut korot	-936	-1 008	-705	-796
Muut rahoitusmenot	-470	-1	-470	-1
Rahoituksen rahavirta (D)	-5 775	-607	-7 170	-1 133
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C+D)				
Lisäys (+) / Vähennys (-)	-6 374	6 106	-8 365	5 541
Rahavarat tilikauden alussa				
Rahat ja pankkisaamiset	14 466	8 360	13 105	7 564
Rahavarat tilikauden lopussa				
Rahat ja pankkisaamiset	8 092	14 466	4 740	13 105
Rahavarojen muutos	-6 374	6 106	-8 365	5 541

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön konsernin konsernitilinpäätös laaditaan suomalaista tilinpäätöskäytäntöä noudattaen. Tilinpäätöstiedot laaditaan euromääräisenä ja se perustuu liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin lukuunottamatta eräitä kiinteään käyttö- ja sijoitusomaisuuteen kohdistettuja arvonorotuksia.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki merkittävät Helsingin Diakonissalaitoksen omistamat tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät ne yhtiöt, joissa säätiöllä on kirjanpitolain tarkoittama määräysvalta. Rinnekoti-Säätiö sr, 09 Helsinki Human Rights säätiö sr, Vaihtoehtoisen Ammattikoulutuksen kannatusyhdistys Sovinto ry ja Kiinteistöyhtiö Setlementti Pulttitie 9-11 Oy on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Rinnekoti-Säätiön toiminta poikkeaa muun konsernin toiminnasta ja sillä on muusta konsernista erillinen rahoitus, lisäksi yhdistelemättä jättäminen antaa oikeamman kuvan Helsingin Diakonissalaitoksen konsernin toiminnasta. Säätiön määräysvallassa olevat Vaihtoehtoisen Ammattikoulutuksen kannatusyhdistys Sovinto ry, 09 Helsinki Human Rights säätiö sr ja Kiinteistöyhtiö Setlementti Pulttitie 9-11 Oy on jätetty epäolennaisina yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen.

Hankintahinnan ja tytäryhtiön hankintahetken oman pääoman välinen ero kohdistetaan niihin tytäryhtiön omaisuuseriin, joista eliminointieron katsotaan syntyneen. Kohdistettu osuus eliminointierosta poistetaan kyseisen omaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Eliminointieron loppuosa esitetään konserniliikarvona. Kohdistettuja eriä oli 31.12.2016 (1000 €) seuraavasti:

- maa-alueet 157
- rakennukset ja rakennelmat 58

Tytäryhtiöiden hankinnasta syntynyt konserniliikarvo poistetaan 10 vuodessa, perustuen toiminnan tulonodotuksiin. Konsernireservi tuloutetaan 5 vuodessa.

Sisäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernilaskennassa.

Vähemmistöosuudet erotetaan konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetään omana eränään.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksista esitetään omana rivinä ennen varsinaisen toiminnan tuotto- / kulujäämää. Osakkuusyritysten arvo esitetään konsernitaseessa pääoma- osuusmenetelmän mukaisesti siten, että sijoitusten hankintamenoja oikaistaan yritysten hankintahetken jälkeen syntyneillä osuuksilla näiden tuloksista. Sijoitukset muihin yrityksiin esitetään taseissa sijoitusten alkuperäisen määrän suuruusina: tarvittaessa näitä arvoja alennetaan käypää arvoa vastaavaksi.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenojen vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Tasearvoon sisältyy lisäksi maa-alueiden ja rakennusten arvonorotuksia. Kiinteistöinvestointien, jotka on rahoitettu ARA:n myöntämällä investointiavustuksilla ja korkotukilainoilla, rakennusaikaiset korot on aktivoitu ja kirjattu poistoiksi samassa ajassa kuin investointikohde. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuusesineiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat

Aineettomat oikeudet	4–10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	20 vuotta
Rakennukset	max 50 vuotta
Koneet ja kalusto	4–7 vuotta
Konserniliikarvo	10 vuotta

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankinnasta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai jälleenhankintamenojen tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä alinta arvoa käyttäen.

Kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymään sisältyvät kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Projektiavustukset

Projektiavustukset sisältyvät ao. toiminnanalan tuottoihin. Näistä avustuksista on tuloutettu toteutuneita kuluja vastaava osuus.

Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Käyvän arvon rahasto

Pysyvien vastaavien sijoitusten muut osakkeet ja osuudet, joiden käypä arvo on määritelty rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä menetelmillä tai arvo on julkisesti noteerattu, esitetään taseessa käypään arvoon. Muutos edellisessä tilinpäätöksessä / hankittaessa käytettyyn arvoon merkitään taseen vastattavien käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon rahastoa oikaistaan, kun instrumentti luovutetaan tai se erääntyy. Olennaiset tai pitkäaikaiset arvonalentumistappiot kirjataan tilikauden kuluksi.

Johdannaissopimukset

Pitkäaikaisten korollisten lainojen suojaamiseen käytettyjä koronvaihtosopimuksia ja korko-optioita ei arvosteta käypään arvoon tilinpäätöksessä. Koronvaihtosopimusten mukaiset kertyneet korot on kirjattu nettomääräisenä korkokulujen oikaisuksi. Suojauksen tavoite on vaihtaa säätiön lainoille maksama vaihtuva korko kiinteäksi koronvaihtosopimuksella. Lopullinen tavoite on että järjestyksen jälkeen kulut lainasta muodostuvat lainalle maksettavasta marginaalista sekä koronvaihtosopimukselle maksettavasta kiinteistä korosta.

Suojauksen odotetaan olevan tehokas koska lainojen ja koronvaihtosopimusten kriittiset ehdot vastaavat toisiaan 100 %. Suojaussuhteen mahdollinen tehoton osa kirjataan tilikauden tulokseen. Nykyisten sopimusten suojaussuhde on 100 % tehokas jolloin tehottomuutta ei synny. Suojavien johdannaisten käyvät arvot esitetään liitetiedoissa.

KONSERNIYRITYKSET

	Konsernin omistusosuus-%	Emoyhtiön omistusosuus-%	Kotipaikka
KONSERNIYRITYKSET			
Diacor terveyspalvelut Oy	87.50	87.50	Helsinki
Eloni Oy	100.00	0.00	Turku
Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy	100.00	100.00	Helsinki
HDL-Talot Oy	100.00	100.00	Helsinki
Helsingin Diakonissalaitoksen Kannatusyhdistys Ry			Helsinki
Auroratalo Oy	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Helsingin Vihdintie 3-5	100.00	100.00	Helsinki
Helsingin Villa Nova Oy	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Kauppalantie 36	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Kivihaantie 5	100.00	100.00	Helsinki
KiOy Munkkisaarenkatu 16	100.00	100.00	Helsinki
KiOy Nimismiehenmäki	75.13	75.13	Espoo
AsOy Sotarovastintie 9	100.00	100.00	Espoo
KiOy Taavinkuja 6	100.00	100.00	Helsinki
Sairaala Sanerva Oy	100.00	100.00	Helsinki
Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy	60.00	60.00	Helsinki
VTKL-Palvelut Oy	100.00	100.00	Helsinki
OSAKKUUSYHTIÖT			
AsOy Helsingin Kotikallio	37.84	37.84	Helsinki
Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy	26.80	26.80	Helsinki
Medix Laboratoriot Oy	25.00	0.00	Espoo
As Oy Helsingin Kyläkirkontie 13	31.48	31.48	Helsinki
Kiinteistö Oy Turunlinnantie	30.60	30.60	Helsinki

TIEDOT KONSERNIIN YHDISTELEMÄTTÖMISTÄ TYTÄRYHTEISÖISTÄ

1 000 €

	KONSERNI	SÄÄTIÖ
RINNEKOTI-SÄÄTIÖ 2016		
Tulos	-2 945	-3 068
Vapaaehtoiset varaukset	922	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	215	0
Oma pääoma	27 226	26 390
Vieras pääoma	35 761	19 222
Konsernin ulkopuoliset velat	35 761	19 088
VAIHTOEHTOISEN AMMATTIKOULUTUKSEN KANNATUSYHDISTYS SOVINTO RY 2016		
Tulos		292
Vapaaehtoiset varaukset		0
Vapaaehtoisten varausten muutos		0
Oma pääoma		508
Vieras pääoma		174
Konsernin ulkopuoliset velat		174
KIINTEISTÖYHTIÖ SETLEMENTTI PULTTITIE 9-11 OY 2016		
Tulos		20
Vapaaehtoiset varaukset		0
Vapaaehtoisten varausten muutos		0
Oma pääoma		162
Vieras pääoma		139
Konsernin ulkopuoliset velat		77
09 HELSINKI HUMAN RIGHTS SÄÄTIÖ SR 2016		
Tulos		29
Vapaaehtoiset varaukset		0
Vapaaehtoisten varausten muutos		0
Oma pääoma		43
Vieras pääoma		97
Konsernin ulkopuoliset velat		97

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
Tilikauden tuotot toiminnoittain (1 000 €)				
Sosiaalipalvelut	38 300	42 846	22 533	31 478
Terveyspalvelut	78 114	77 054	0	0
Koulutuspalvelut	12 643	13 430	11 898	12 102
Muut tuotot	18 471	14 736	21 578	15 020
Yhteensä	147 528	148 066	56 009	58 600
Tilikauden kulut toiminnoittain (1 000 €)				
Sosiaalipalvelut	38 039	42 715	25 453	35 212
Terveyspalvelut	76 233	72 111	0	0
Koulutuspalvelut	13 119	13 059	13 119	13 059
Muut kulut	24 394	18 652	21 470	15 191
Yhteensä	151 785	146 537	60 042	63 462
Sijoitus- ja rahoitustoiminta (1 000 €)				
Tuotot				
Osinkotuotot	123	297	1 973	1 924
Korkotuotot	6	35	236	325
Vuokrat ja vastikkeet	3 328	1 137	3 463	1 804
Muut tuotot	1 957	7 335	1 274	7 333
Yhteensä	5 414	8 804	6 946	11 386
Kulut				
Vuokrat ja vastikkeet	210	540	1 301	700
Korkokulut	936	1 008	705	796
Muut kulut	2 444	1 121	2 601	977
Yhteensä	3 590	2 669	4 607	2 473
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	1 555	1 627	453	766
Henkilöstökulujen erittely (1 000 €)				
Palkat ja palkkiot	65 322	64 655	29 338	32 228
Eläkekulut	11 761	11 152	5 248	5 370
Muut henkilösivukulut	4 132	3 549	1 910	1 821
Yhteensä	81 215	79 356	36 496	39 419
Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot (1 000 €)				
Hallitusten jäsenet	56	61	28	31
Valtuuskunnan jäsenet	5	8	5	8
Toimitusjohtajat	589	678		
Yhteensä	650	747	33	39
Tilintarkastuspalkkiot (1 000 €)	131	118	82	77

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
KÄYTTÖMAISUUDEN MUUTOKSET (1000 €)				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	4 096	3 516	2 533	2 152
Lisäykset 1.1.–31.12.	66	580	36	381
Vähennykset 1.1.–31.12.	-44	0	-44	0
Hankintameno 31.12.	4 118	4 096	2 525	2 533
Kertyneet poistot 1.1.	2 750	2 243	1 634	1 351
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-23	0	-23	0
Tilikauden poisto	475	507	282	283
Kertyneet poistot 31.12.	3 202	2 750	1 893	1 634
Kirjanpitoarvo 31.12.	916	1 346	632	899
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	4 201	0		
Lisäykset 1.1.–31.12.	311	4 201		
Hankintameno 31.12.	4 512	4 201		
Kertyneet poistot 1.1.	245	0		
Tilikauden poisto	371	245		
Kertyneet poistot 31.12.	616	245		
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 896	3 956		
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	0	555		
Hankintameno 31.12.	0	555		
Kertyneet poistot 1.1.	0	457		
Tilikauden poisto	0	98		
Kertyneet poistot 31.12.	0	555		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	20 200	19 652	14 133	14 133
Lisäykset 1.1.–31.12.	877	548	0	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-27	0	-27	0
Hankintameno 31.12.	21 050	20 200	14 106	14 133
Kertyneet poistot 1.1.	11 724	10 365	9 638	9 204
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-19	0	-19	0
Tilikauden poisto	1 407	1 359	302	434
Kertyneet poistot 31.12.	13 112	11 724	9 921	9 638
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 939	8 476	4 185	4 495
Aineettomien hyödykkeiden keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut				
Hankintameno 1.1.	685	0	0	0
Lisäykset 1.1.–31.12.	2 698	685	0	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-830	0	0	0
Hankintameno 31.12.	2 553	685	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 553	685	0	0

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
KÄYTTÖMAISUUDEN MUUTOKSET (1 000 €)				
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>				
<i>Sijoitusomaisuus</i>				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	6 608	7 331	6 056	6 779
Lisäykset 1.1.–31.12.	11	55	11	55
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	-778		-778
Hankintameno 31.12.	6 619	6 608	6 067	6 056
Arvonkorotukset	129	129	129	129
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 748	6 737	6 196	6 185
Rakennukset				
Hankintameno 1.1.	2 897	2 897	10	10
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0	0	0
Konserniaktiivan kohdistukset	472	472	0	0
Hankintameno 31.12.	3 369	3 369	10	10
Kertyneet poistot 1.1.	112	86	9	9
Tilikauden poisto	13	26	0	0
Kertyneet poistot konserniaktiivan kohdistuksista	414	409	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	539	521	9	9
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 830	2 848	1	1
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	3	1		
Lisäykset 1.1.–31.12.	0	2		
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0		
Hankintameno 31.12.	3	3		
Kirjanpitoarvo 31.12.	3	3		
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	2 399	2 382	803	791
Lisäykset 1.1.–31.12.		17	0	12
Hankintameno 31.12.	2 399	2 382	803	803
Arvonkorotukset	1 702	1 702	1 702	1 702
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 101	4 101	2 505	2 505

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
KÄYTTÖMAISUUDEN MUUTOKSET (1000 €)				
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	93 629	89 024	43 004	38 566
Lisäykset 1.1.–31.12.	556	4 605	9	4 438
Konserniaktiivan kohdistukset	55	55		
Hankintameno 31.12.	94 240	93 684	43 013	43 004
Kertyneet poistot 1.1.	20 568	17 732	11 592	10 067
Tilikauden poistot	2 750	2 836	1 569	1 525
Kertyneet poistot k.aktiivan kohdistuksista	55	55		
Kertyneet poistot 31.12.	23 373	20 623	13 161	11 592
Arvonkorotukset	1 312	1 312	975	975
Kirjanpitoarvo 31.12.	72 179	74 373	30 827	32 387
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	12 846	11 752	6 521	5 815
Lisäykset 1.1.–31.12.	1 549	1 094	627	706
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0	-1 281	0
Hankintameno 31.12.	14 395	12 846	5 867	6 521
Kertyneet poistot 1.1.	9 537	8 359	4 956	4 500
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	-782	0
Tilikauden poistot	1 785	1 178	574	456
Kertyneet poistot 31.12.	11 322	9 537	4 748	4 956
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 073	3 309	1 119	1565
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	220	190	170	170
Lisäykset 1.1.–31.12.	0	30	0	0
Hankintameno 31.12.	220	220	170	170
Kertyneet poistot 1.1.	15	12	0	0
Tilikauden poistot	4	3	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	19	15	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	201	205	170	170
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	1 195	4 391	38	3 565
Lisäykset 1.1.–31.12.	323	1 855	87	1 334
Vähennykset 1.1.–31.12.	-1 200	-5 051	0	-4 861
Kirjanpitoarvo 31.12.	318	1 195	125	38

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
SIIJOITUSMAISUUDEN MUUTOKSET (1000 €)				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			33 530	33 481
Lisäykset / Vähennykset 1.1.–31.12.			1 342	49
Hankintameno 31.12.			34 872	33 530
Kirjanpitoarvo 31.12.			34 872	33 530
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Pääomalainasaamiset				
Määrä 1.1.			5 950	5 540
Kirjanpitoarvo 31.12.			5 950	5 540
<p>Säätiö on antanut oman pääoman ehtoista lainaa 5 350 000 euroa tytäryhtiö Kiinteistö Oy Munkkisaarenkatu 16:lle. Lainalle ei toistaiseksi lasketa korkoa.</p> <p>Säätiö on antanut oman pääoman ehtoista lainaa 600 000 euroa tytäryhtiö Suomen Diakoniaopisto – SDO Oy:lle. Vuotuinen korko on 12 kk euribor lisätynä 1,5 % marginaalilla.</p> <p>Yllämainittujen lainojen pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Pääoma saadaan palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kun yhtiön vapaan pääoman ja kaikkien pääomalaajojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun ja tilintarkastetun taseen mukaisen tappion määrän. Jos korkoa ei voida maksaa, se siirtyy maksettavaksi ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen perusteella, jonka perusteella se voidaan maksaa. Pääoman tai koron maksamisesta yhtiö ei anna vakuutta.</p>				
Muut lainasaamiset				
Määrä 1.1.			8 804	14 582
Lisäykset 1.1.–31.12.			0	23
Vähennykset 1.1.–31.12.			-1 599	-5 801
Kirjanpitoarvo 31.12.			7 205	8 804
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä				
Hankintameno 1.1.	7 548	6 840	3 840	3 464
Lisäykset 1.1.–31.12.	398	376	398	376
Osuus omistusyhteisöryhtösten tuloksesta	-362	332	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 584	7 548	4 238	3 840
Muut osakkeet ja osuudet				
Määrä 1.1.	40 687	43 767	40 288	40 258
Lisäykset 1.1.–31.12.	17 497	28 434	17 401	28 394
Vähennykset ja arvonalennukset 1.1.–31.12.	-16 816	-30 750	-16 768	-27 600
Käyvän arvon muutos 1.1.–31.12.	1 780	-764	1 780	-764
Kirjanpitoarvo 31.12.	43 148	40 687	42 701	40 288

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ JA OMISTUSYHTEISYRITYKSILTÄ (1000 €)				
<i>Lyhytaikaiset</i>				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			107	56
Siirtosaamiset			250	70
Saamiset saman kons. yrityksiltä yht.			357	126
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä				
Myyntisaamiset	8	28	8	28
Saamiset om. yhteisyrittäjiltä yht.	8	28	8	28

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT (1000 €)				
Henkilöstökulut	385	576	161	175
Avustusaamiset	610	656	610	656
Valtionosuudet	658	410	658	410
Verosaamiset	31	47	0	0
Vuokrasaamiset	264	313	141	184
Tilisiirrot	0	0	0	0
Muut	1 737	1 540	254	269
Siirtosaamiset yhteensä	3 685	3 542	1 824	1 694

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET (1000 €)				
Pääomatili/Toimintapääoma 1.1.	105 869	86 676	102 159	80 688
Osingonjako	0	-264		
Oikaisu ed. tilikauden voittovaroihin	87	52		
Ed. tilikauden ylijäämän siirto pääomatilille	6 727	19 405	4 030	21 471
Pääomatili 31.12.	112 683	105 869	106 189	102 159
Arvonkorotusrahasa 1.1.	6 947	6 947	6 591	6 591
Arvonkorotusrahasa 31.12.	6 947	6 947	6 591	6 591
Käyvän arvon rahasto 1.1.	1 935	2 874	1 935	2 874
Käyvän arvon rahaston muutos 1.1.-31.12.	1 780	-939	1 780	-939
Käyvän arvon rahasto 31.12.	3 715	1 935	3 715	1 935
Nimikkorahastot 1.1.	2 689	2 683	2 689	2 683
Vähennys	0	6	0	6
Nimikkorahastot 31.12.	2 689	2 689	2 689	2 689
Tilikauden ylijäämä	-2 354	6 727	-1 413	4 030
Oma pääoma 31.12.	123 680	124 167	117 771	117 404

VAPAAEHTOISET VARAUKSET (1000 €)

Vapaaehtoiset varaukset on konsernitilinpäätöksessä jaettu edellisten tilikausien tulokseen ja laskennalliseen verovelkaan.

Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron vaikutus taseeseen				
Vapaaehtoiset varaukset	914	914		
Poistoero	56	104		
Yhteensä	970	1 018		
Siirto omaan pääomaan	776	814		
Laskennallinen verovelka	194	204		
Yhteensä	970	1 018		
PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevastuu	825	945	825	945
Muu pakollinen varaus	429	312	0	0
Yhteensä	1 254	1 257	825	945

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
VELAT JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA (1000 €)				
Rahalaitoslainat	12 799	15 569	2 131	4 802
Eläkelainat	0	242	0	0
Yhteensä	12 799	15 811	2 131	4 802

VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE JA OMISTUSYHTEISYRITYKSILLE (1000 €)				
<i>Lyhytaikaiset</i>				
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			84	122
Siirtovelat			8 047	9 858
Velat saman kons. yrityksille yht.			8 131	9 980
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	240	118	2	5
Velat om.yhteisyrityksille yht.	240	118	2	5

LYHYTAIKAIISIIN SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT (1000 €)				
Henkilöstökulut	14 288	15 342	4 995	7 716
Siirtyvät avustukset	476	630	476	630
Ammatinharjoittajapalkkiotilitysvelka	3 719	4 016	0	0
Rahoituserät	83	36	54	12
Tuloverot	52	163	52	11
Muut	1 295	8	615	128
Siirtovelat yhteensä	19 913	20 195	6 192	8 497

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
OMASTA VELASTA (1000 €)				
Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöön ja pantattuja osakkeita				
Rahalaitoslainat	27 819	31 894	16 656	20 684
Annetut kiinnitykset	29 900	29 900	15 900	15 900
Pantattujen osakkeiden kp-arvo	4 666	4 639	4 666	4 639
Vakuudeksi annetut kiint.yht	29 900	29 900	15 900	15 900
Pantatut osakkeet yht.	4 666	4 639	4 666	4 639

MUUT OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET (1000 €)				
Pankkitili (limiitti 300)	81	81	0	0
Omavelkainen takaus	350	0	0	0
Yrityskiinnitykset	500	500	0	0
Vuokratakaukset	172	172	0	0
Muut takaukset	323	0	0	0
Muut vakuudet yhteensä	1 426	753	0	0

VAKUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA (1000 €)				
Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä				
Eläkelainat			0	348
Pantatut osakkeet			0	811
Vakuudet yhteensä			0	811

LEASINGVASTUUT (1000 €)				
Leasing-sopimuksista maksamatta olevat määrät				
0-1 vuotta	2 335	2 854	519	535
1-5 vuotta	2 166	2 931	560	561
Yhteensä	4 501	5 785	1 079	1 096

VAKUudet ja vastuositoumukset

Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2016	2015	2016	2015
VASTUUSITOUMUKSET SAMAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA (1000 €)				
Muut vastuositoumukset (1000 €)				
Vuokravastuut				
0-1 vuotta	8 178	8 053	215	488
1-5 vuotta	22 795	21 621	111	110
Yli 5 vuotta	18 571	17 757	0	0
Muut avoimet sopimusvastuut	0	154	0	0
Muut vastuut				
RAY:n myöntämä avustus 3.391.000 euroa (vuosina 2004–2007) Munkkisaaren tilojen kunnostukseen voidaan periä takaisin lain raha-automaattivastuksista 23.11.2001/1056 mukaisesti 24 vuoden aikana avustuksen myöntämisestä.				
Konsernin kiinteistöyhtiöissä on ARA-säännösten alaisia lainoja. Näihin liittyy rajoituksia.				
Ennaltamisvaatimukset	3 293			
Johdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	-1 018	-1 192	-1 018	-1 192
Kohde-etuuden arvo	16 656	21 028	16 656	21 028

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Diakonissalaitoksen säätiön hallitus kiittää sydämellisesti laitoksen koko henkilökuntaa, joka on tehnyt mahdolliseksi laitoksen toiminnan menestyksellisen jatkumisen. Hallitus lausuu kiitollisuutensa myös eläkkeelle siirtyneille työntekijöille, laitoksen ystäville ja luottamushenkilöille. Iloiten voimme todeta, että armollinen Jumala on antanut siunauksensa työllemme myös kuluneen vuoden aikana.

Helsingissä 17. maaliskuuta 2017

Maija-Liisa Friman
Puheenjohtaja

Leena Rantanen

Tuula Entelä

Merja Karhapää

Paula Laine

Jussi Laitinen

Jarno Raninen

Juho Saari

Olli Holmström
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 20. maaliskuuta 2017

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö
Johanna Winqvist-Ilkka
KHT

Tilintarkastuskertomus

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n hallitukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n (y-tunnus 0116480-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.- 31.12.2016. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että säätiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia säätiöstä sekä sen tytäryhteisöistä ja -säätiöistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan säätiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos säätiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai

virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon säätiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä säätiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei säätiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia

yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu Informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto säätiölain 4:2.2 §:n edellyttämistä seikoista.

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annetuista tiedoista sekä siitä, että säätiön toimielinten jäsenille suoritettut palkkiot ja korvaukset ovat tavanomaisia.

Lausuntonamme esitämme, että säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö ja sen tytäryhteisö ja -säätiö ovat suorittaneet säätiön toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä 20. maaliskuuta 2017

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö
Johanna Winqvist-Ilkka
KHT

**Rohkeutta
välittää.**

**HELSINGIN
DIAKONISSALAITOKSEN
SÄÄTIÖ SR**

Alppikatu 2, 00530 Helsinki
puh. 09 77 501
Y-tunnus 0116480-8

www.hdl.fi